

איוגודים

המחלקה לביקורת האיוגודים, שהוקמה בסוף שנת הכספים 1951/52, הרחיבה השנה את פעולתה. הוכנו דינים וחשבונות על תוצאות הביקורת על איוגודים, והדו"חות הומצאו כחוק לוועדת הכספים של הכנסת, לשר האוצר, לאיוגוד עצמו ולשר הנוגע בדבר.

הביקורת הקיפה בשנה הנסקרת 32 גופים, שהממשלה משתתפת בהנהלתם ומלבדם את "מגן דוד אדום", העומד לביקורת על פי חוק מיוחד, ואת "קרן חופשה לפועלי בניין", העומדת לביקורת על פי הסכם עם הממשלה. תוצאות הביקורת על חברת השילומים, המבוצעת על ידי יחידה מיוחדת של משרדנו, ניתנות במקום אחר של דין וחשבון זה (ראה עמודים 96-90).

דינים וחשבונות הוכנו והומצאו על האיוגודים הבאים:

- (1) אוצר לתעשייה בע"מ
- (2) החברה הכלכלית למען ירושלים בע"מ
- (3) מגן דוד אדום
- (4) קרן משותפת לפעולה קואופרטיבית בין הערבים
- (5) קרן למשקים זעירים לעולים חדשים
- (6) קרן משותפת למתן הלוואות קונסטרוקטיביות לעולים חדשים
- (7) מגבית לנפועי השטפונות בע"מ
- (8) בית חולים "ביקור חולים הוספיטל"
- (9) בנק ישראל לחקלאות בע"מ
- (10) אוצר החייל בע"מ.

המחלקה עסקה גם באיסופם ובעדכוןם של נתונים על גופים נתמכים. למטרה זו שימשה התכתבות עם הגופים הנתמכים ועם המשרדים הממשלתיים, שנתנו הענקות, הלוואות וערבויות לאיוגוד ולמוסד כל שהוא.

א. הגופים שהממשלה משתתפת בהנהלתם

מספר הגופים הכפופים לביקורת מבקר המדינה, כיוון שהממשלה משתתפת בהנהלתם, גדל והלך ומגיע כיום ל-98. איוגודים אלה מתחלקים ל-37 חברות, 10 קרנות והשאר מפעלים ומוסדות שונים.

להלן רשימת האיוגודים:

1. חברות

(א) ניצול אוצרות טבע

- (1) מחצבי ישראל
- (2) חברת פוספטים בנגב בע"מ
- (3) חרסית וחול זך בנגב בע"מ
- (4) מפעלי ים המלח בע"מ
- (5) תכנון המים לישראל בע"מ

(ב) תעשייה וחקלאות

- (6) דשנים וחומרים כימיים בע"מ
- (7) "פשתן" חברה לייצור פשתן וסיבים בע"מ
- (8) מטעי האומה בע"מ
- (9) עץ ופרי בע"מ

- (10) מפעלים ישראליים לבדק מטוסים בע"מ
- (11) מפעלי הסוכר הישראליים (1951) בע"מ
- (12) "ראן" בע"מ
- (13) גפים בע"מ
- (14) קלציט (ישראל) בע"מ
- (ג) שירותי תחבורה
- (15) אל-על, נתיבי אוויר לישראל בע"מ
- (16) ארקיע, קווי תעופה בישראל בע"מ
- (17) מפעלי תובלה בע"מ
- (ד) שיכון ובנייה
- (18) עמידר, החברה הלאומית לשיכון עולים בע"מ
- (19) חברת "אפרידר" בע"מ
- (20) חברת דיור למשוכררי המלחמה בע"מ
- (21) החברה הכלכלית למען ירושלים בע"מ
- (22) החברה לשיכון ציבורי בע"מ
- (ה) מימון
- (23) בנק ישראל לחקלאות בע"מ
- (24) החברה להשקעות בחקלאות בע"מ
- (25) אוצר לתעשייה בע"מ
- (26) אוצר החייל בע"מ
- (ו) מסחר
- (27) חברת הדלק הישראלית בע"מ
- (28) שקם בע"מ
- (29) חברת השילומים
- (30) "פיתוח", חברה למסחר ופיתוח היהלומים בע"מ
- (31) חברת רוממה לאספקת חומרים וציוד בע"מ
- (ז) שונות
- (32) חברת התערוכה הבינלאומית והיריד כיבוש השממה בע"מ
- (33) מגבית לנפגעי השטפונות בע"מ
- (34) "מפתן" מפעלי תעסוקת נוער בע"מ
- (35) מפעל הפיס
- (36) מפעלי שיקום ותעסוקה בע"מ (בתהליך התאגדות)
- (37) החברה למפעלי תרבות ונופש לעובדי המדינה בע"מ (בתהליך התאגדות)

2. קרנות

- (א) התיישבות וקליטה
- (38) קרן למשקים ועירים לעולים חדשים
- (39) קרן למתן הלוואות למתיישבים במושבים חדשים
- (40) קרן משותפת למתן הלוואות קונסטרוקטיביות לעולים חדשים
- (ב) לימוד מקצוע
- (41) קרן להכשרה ימית
- (42) קרן להכשרת מלטשי יהלומים
- (43) קרן להכשרת פועלים בתעשיית נעליים

- (44) קרן השוואה לתשלום תנמולים למשרתים במילואים
 (45) קרן למתן הלוואות למשוחררי צה"ל
 (46) קרן מח"ל על יד בנק למשכנתאות והסכנות היהודית
 (47) קרן משותפת לפעולה קואופרטיבית בין הערבים

3. מפעלים ומוסדות שונים

- (48) הוועד למען החייל
 (49) הוועדה לשיכון אנשי צבא בשירות קבע
 (50) בית חולים "ביקור חולים הוספיטל"
 (51) המועצה לשיווק פרי הדר והמועצה לפיקוח על פרי ההדר
 (52) קופת פנסיה למורי מערכת החינוך
 (53) מוסד סאלד
 (54) "יד ושם"
 (55)-(57) שותפויות בין האפוטרופוס לנכסי נפקדים ובין קבלנים לעיבוד פרדסים

נוסף על הגופים המבוקרים האלה משתתפת הממשלה בהנהלת 41 מוסדות שונים. מלבד הגופים הנ"ל, העומדים לביקורת בשל השתתפות הממשלה בהנהלתם, כפופים לה 2 מוסדות על פי חוק מיוחד, והם מגן דוד אדום ומכון התקנים; שלוש קרנות חופשה עומדות לביקורת על פי הסכם, שנחתם ביניהן לבין הממשלה.

ב. השקעות הממשלה באיגודים

במרבית האיגודים שהם חברות השתתפה הממשלה לא רק בהנהלתם אלא גם בחונם, ולעתים קרובות עזרה להם במימון פעולותיהם בצורת הלוואות. לעתים נהנים האיגודים גם מתמיכות ישירות, בעיקר אלה הפועלים בשטח הסוציאלי, כגון מגן דוד אדום והוועד למען החייל. איגודים אחרים נהנים מתמיכת הממשלה גם בצורת שחרור ממסים שונים כגון מכס ומס מותרות; למשל, שקם בע"מ ומפעלי תובלה בע"מ.

תמונה מלאה על השקעות הממשלה ב-21 חברות חשובות ניתנת ברשימה ב' הנמצאת בעמוד 143-142. המספרים הכלולים ברשימה מראים את מצב החברות ביום 30.9.53, פרט ל-3 מקרים, שבהם ניתן המצב ליום 30.6.53: תכנון המים לישראל בע"מ (מס. 5), "אל-על", נתיבי אוויר לישראל בע"מ (מס. 9) ושקם בע"מ (מס. 21).

מתוך הרשימה מתברר, שההשקעה הכללית של הממשלה בחברות הנדונות הגיעה לסכום דלקמן:

הון	12,163,000 ל"י	21%
הלוואות	43,561,000 ל"י	77%
סה"כ	55,724,000 ל"י	
ערבויות	1,244,000 ל"י	2%
	56,968,000 ל"י	100%

למעשה היו ההשקעות גדולות במקצת מזה, כי לא כל הסכומים, שניתנו על ידי המדינה בצורת הלוואה, נרשמו בספרי החברות.

אם נחלק את החברות הנדונות לפי מטרותיהן הכלכליות העיקריות, נגיע לסכומים הבאים:

13 %	ל"י 7,482,000	(5-1)	חברות לפיתוח אוצרות הטבע
22 "	" 12,372,000	(8-6)	מפעלי תעשייה וחקלאות
9 "	" 4,817,000	(11-9)	שירותי תחבורה
16 "	" 9,075,000	(15-12)	חברות שיכון ובנייה
38 "	" 21,844,000	(19-16)	מוסדות מימון
2 "	" 1,378,000	(21-20)	חברות מסחריות
100%	ל"י 56,968,000		סה"כ

מתוך 21 החברות הכלולות ברשימה, 5 הן איגודים ממשלתיים, שכל הונם מאוצר המדינה, ובהונם של 16 איגודים משתתפים גם גורמים אחרים.

הון	מלוות	ערבונות	סה"כ
באלפי לירות			
ההשקעות ב-5 האיגודים			
4,879	13,436	605	18,920
הממשלתיים מגיעות ל-			
וב-16 האיגודים			
7,284	30,125	639	38,048
המעורבים ל-			
12,163	43,561	1,244	56,968
סה"כ			

ההון הכללי הנפרע של 16 החברות המעורבות הגיע ל-14,806,000 ל"י, ומתוך הסכום הזה סופקו 7,307,000 ל"י, שהם כ-50%, מכספי המדינה; לעומת זאת מתוך הלוואותיהן, בסך כולל של 38,919,000 ל"י, סיפקה המדינה 30,125,000 ל"י, שהם 78%.

ג. היחסים בין המדינה ובין האיגודים

לעתים קרובות אין בין הממשלה ובין האיגודים חושים המסדירים את היחסים ההדדיים. הדבר חשוב במיוחד בקשר לחברות המעורבות.

כדוגמה תשמח חברת "דיוור למשחררי המלחמה בע"מ". חברה זו הוקמה בשנת 1946 על ידי הסוכנות היהודית, והונה הנפרע הגיע ל-10,000 ל"י. הוחלט בזמנו להגדיל את הון המניות ל-900,000 ל"י, שמהן תרכוש המדינה מניות ב-300,000 ל"י. סכום זה שולם לחברה ללא חתימת חוזה, והחברה עדיין לא הקצתה למדינה את המניות.

ד. נציגי המדינה בהנהלת האיגודים

כפי שנראה מהרשימה ב' (ראה עמוד 143-142) נקבע בדרך כלל מספר נציגי המדינה באיגודים לפי היחס שבין הון המניות שבידי המדינה ובין ההון העצמי של אותו איגוד. אולם רבים המקרים, שבהם עולים הכספים, שסופקו לאיגוד בצורת הלוואות, פקדונות וכו' לאין ערוך על ההון, שהועמד לרשותו בצורת הון עצמי. לפעמים יש בידי האוצר האופציה להחליף את ההלוואות או חלק מהן במניות.

בדרך כלל אין ההלוואות האלה מקנות לממשלה את הזכות למנות נציגים בהנהלת האיגוד; נמצא, שהשתתפות הממשלה באיגודים אינה נקבעת על פי השקעותיה באותם האיגודים, ולא מועטים המקרים, שמספר הנציגים הממשלתיים מהווה מיעוט במועצת המנהלים, על אף העובדה, שהשקעת המדינה מגיעה לפעמים עד 90% מכל ההון וההלוואות לזמן ארוך, אשר בידי האיגוד.

בד"ח השנתי מס. 3 (עמוד 117) צוין, שהשתתפות נציגי הממשלה בהנהלת האיגודים השונים הייתה מועטת. במשך השנה לא חל שינוי ניכר במצב זה. סיבות אירי-ההשתתפות של נציגי המדינה בהנהלת האיגודים נעוצות כנראה בעיקר בעובדה, שתפקידים מרובים מוטלים על נציגים אלה, שהם בדרך כלל פקידים גבוהים בשירות המדינה ועמוסי עבודה.

ה. פיקוח כספי וענייני על האיגודים

מבקר המדינה הציע (ראה ד"ח שנתי מס. 3 עמוד 117), שתוקם יחידה מיוחדת במשרד האוצר, שתרכז את הפיקוח הכספי על הגופים שהממשלה משתתפת בהנהלתם, ואילו הפיקוח הענייני המקצועי על האיגודים השונים צריך להימצא בידי משרדי הממשלה האחראים במישרין להשתתפות הממשלה בהנהלתם של האיגודים. כן צוין, שהידיעה הדרושה על הגופים שהממשלה משתתפת בהנהלתם אינה מרוכזת בשום משרד ממשלתי.

שר האוצר מינה במאי 1953 מפקח כללי במשרד האוצר, שבין שאר תפקידיו נמנה גם התפקיד של פיקוח כספי על האיגודים שבהנהלתם משתתפת הממשלה. המפקח התחיל לאסוף את החומר הדרוש ולטפל בו באופן שיטתי. יש לקוות, שיתגבר על הקשיים של היעדר רישום נאות במשרדים ושבמשך הזמן יעלה בידו לאסוף את כל הנתונים הדרושים.

מבחינת פיקוח ענייני-מקצועי לא חל כמעט שיפור לעומת המצב, שתואר בד"ח השנתי מס. 3: אין דאגה מספקת למיגוי כל הנציגים, שהממשלה רשאית למנותם, ולא תמיד נתמנו כל הנציגים; אין המשרדים קובעים תמיד את צורת הפעולה של נציגיהם ואין גם דיווח שיטתי מצד הנציגים על פעולותיהם ופעולות האיגודים.

ו. תנאי עבודה של עובדי איגודים ממשלתיים וחברות - מעורבות

באוקטובר 1952 נתמנתה על ידי הממשלה ועדה בראשות נציב המנגנון בפועל, שמתפקידה היה לבחון את תנאי העבודה של עובדי החברות הממשלתיות ולהמליץ המלצות להסדרם. ד"ח הוועדה הוגש לממשלה בדצמבר 1952. הוועדה המליצה להשוות במידת האפשר את תנאי העבודה של עובדי החברות לאלה של עובדי המדינה. המלצה זו לא נתקבלה על ידי הממשלה, ולא חל שינוי במצב.

המצב הנוכחי הוא, שיש שוני רב בין תנאי העבודה באיגודים השונים. תנאי העבודה נקבעים בכל איגוד לחוד, לפעמים בדומה לסולם המשכורות הממשלתי ולפעמים ללא כל זיקה למשכורות הממשלתיות. בדרך כלל עולה המשכורת של פקיד החברות על זו של פקיד ממשלה במשרות דומות, ולעתים קרובות משתלמות תוספות ניכרות, כגון החודש השלושה-עשר, תוספת מאמץ, ייצוג, תוספות מיוחדות בעבור הוצאות נסיעה ואשל, מלבד ההוצאות הממשיות וכו'. ביחוד לפקידות הגבוהה נקבעים לעתים תנאי עבודה נוחים ומוענקות להם זכויות נוספות כגון דיור או הלוואות גדולות לרכישת דיור.

אם כי אין לקבוע סולם משכורות אחיד לכל האיגודים, הרי מן הנכון היה, שהמשכורות לרבות התוספות הסוציאליות, המשתלמות באיגודים השונים יתואמו ושגם ההבדלים שבין המשכורות באיגודים בכלל לבין סולם המשכורת הממשלתי לא יהיו בולטים ביותר.

עם העברת תפקידים מסוימים מידי הממשלה לידי איגודים מועברים לעתים קרובות גם הפקידים המטפלים באותו שטח עבודה. ברוב המקרים מקבלים הפקידים המועברים פיצויים מלאים מאת המשרד הממשלתי ונחשבים כעובדים חדשים באיגוד. העברות אלה קשורות, כמעט תמיד, בהעלאה בין במשכורות, בין בדרגה. ההעלאות הן לעתים ניכרות.

ז. גופים נתמכים

הרשימה א' להלן נותנת סיכום הפעולות הכספיות של 128 גופים נתמכים ע"י הממשלה, שהמציאו נתונים שלמים עד סוף נובמבר 1953 (ראה עמ' 141).

ניתוח הנתונים נעשה על סמך הדוחות הכספיים של הגופים כפי שהוגשו בהתאם לשנת הכספים שלהם. שנת הכספים של חלק ניכר מהגופים הנתמכים אינה זהה עם שנת התקציב של המדינה; לכן ביססנו את הניתוחים על דוחות לאותה שנת הכספים המסתיימת בתקופה 1.4.52 - 31.3.53. הסכומים המופיעים בדוחות האיגודים אינם זהים אפוא בכול עם הסכומים שהוקצבו ע"י משרד הממשלה בשנה התקציבית 1952/53.

מתוך הרשימה נראה שההכנסות של 128 האיגודים מתחלקות כדלקמן:-

ל"י	%	
משרדי ממשלה	3,832,000	12,7
מרשויות מקומיות	140,000	0,5
גופים מרכזיים	186,000	0,6
מוסדות לאומיים	82,000	0,3
מקורות אחרים	25,776,000	85,9
סה"כ	30,016,000	100,0

המוסדות הלאומיים הנוכרים לעיל הם: הסוכנות היהודית, קרן קימת לישראל וקרן היסוד.

סיכום הפעולות הכספיות של הגופים הנתמכים לפי דו"חות שהומצאו עד סוף נובמבר 1953

מספר סידורי	מחוז המוסדות הנתמכים	מספר הגופים	סה"כ ההכנסות	ממשרדו הממשלה הסכום ב" %	ממשליות מקומיות ומועצות דתיות	מגופים מרכזיים	ממוסדות לאומיים	הכנסות עצמאיות	ההוצאה השנתית	מספר המשרדים התומכים		
										1	2	3
										משרד	משרדים	משרדים
1	ישיבות	67	1,056,481	90,826	8-6	59,632	21,974	874,768	1,036,887	11	55	1
2	תרבות	5	87,331	8,040	9-2	2,400	45,764	30,081	73,147	4	1	—
3	אמנות	4	247,130	11,375	4-6	333	7,000	224,672	260,622	4	—	—
4	חינוך מקצועי	4	227,566	55,888	24-6	57,432	4,230	106,266	178,556	2	1	1
5	מחקר (כולל מכון ויצמן)	7	928,673	187,695	20-2	400	—	740,578	664,827	6	1	—
6	מוסדות לימוד גבוה (האוניברסיטה העברית, המכון העברי)	2	2,727,542	1,080,143	39-6	—	—	1,647,399	2,543,527	1	1	—
7	מוסדות סיוע	22	337,719	20,432	5-4	6,432	—	326,422	353,290	17	5	—
8	מוסדות רפואה (קופות חולים ובתי חולים)	9	22,928,111	1,468,022	6-4	55,638	2,500	21,304,121	24,053,939	9	—	—
9	מרכז לשכות העבודה	1	1,339,336	890,752	66-5	—	—	448,584	1,419,594	1	—	—
10	מוסדות ספורט	1	7,731	2,541	32-9	2,221	1,030	1,939	8,250	1	—	—
11	מוסדות דת	2	7,815	2,455	31-4	1,467	—	3,893	8,722	1	1	—
12	שונות	4	81,432	14,298	17-5	—	—	67,134	83,651	3	1	—
סך הכול		128	30,016,867	3,832,467	12-7	140,090	82,498	25,775,857	30,685,012	60	66	2

רשימה ב'

השקעות הממשלה בחברות שבהנהלתן היא משתתפת

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
מס. סיד.	שם הנוף	המטרה	צורת התאגדות	בסך-הכול	מאת המדינה	ממשתתפים עיקריים אחרים	מאות	מאות	מאות	חברי מועצת המנהלים	חברי מועצת המנהלים
				ל"י	ל"י	ל"י	שם	מאת המדינה	מאת המדינה	ס"ה נציגי הממשלה	ס"ה נציגי הממשלה
1	מחצבי ישראל	מחקר אוצרות הטבע	חברה פרטית	225,000	225,000			5,516,600	100,000	7	7
2	פוספטים בנגב בע"מ	ניצול שדות הפוספטים בנגב	חב. ציבורית	100,000		51,000	מחצבי ישראל דשנים ותומרים כימיים בע"מ	1,250,734 (פרט ל-2,079,582 ממחצבי ישראל)		8	5
3	חרסית וחול זך בנגב בע"מ	ניצול החרסית וחול הזכוכית בנגב	חב. ציבורית	100,000		51,000	מחצבי ישראל סולל בונה בע"מ			6	4
4	מפעלי ים המלח בע"מ	ניצול אוצרות ים המלח	חב. ציבורית	2,530,014	1,000,001	1,220,000	חברת האשלג לא"י בע"מ סולל בונה בע"מ	914,000		10	7
5	תכנון המים לישראל בע"מ	תכנון ופיתוח מקורות מים	חברה פרטית	300,000	156,000	72,000	הסוכנות היהודית קק"ל	594,000		9	5
6	דשנים ותומרים כימיים בע"מ	ייצור זבלים כימיים	חב. ציבורית	2,211,356	425,000	437,000	אי.סי.אי. (אנגליה) אמפל	8,968,267		23	5
7	"פשתן" חברה לייצור פשתן וסביבים בע"מ	עיבוד פשתן ותוצרת פשתן	חב. פרטית	50,005		1	מחצבי ישראל אינדוס מעוניינים בייצור זה	15,000	15,000	7	2
8	מטעי האומה בע"מ	עיבוד המטעים (פרט להדר רים) שכרכוש הנטוש	חב. פרטית	450,000	450,000			80,000	505,000	7	7
9	"אליעל" נתיבי אויר לישראל בע"מ	תחבורה אווירית לחו"ל	חב. ציבורית	1,210,000	760,000	249,700	צ"מ בע"מ קרן היסוד חברת העובדים	1,572,000	450,000	12	6
10	"ארקיע" קווי תעופה בישראל בע"מ	תחבורה אווירית בארץ	חב. ציבורית	56,720		28,360	אליעל בע"מ כנפות בע"מ			8	—
11	מפעלי תובלה בע"מ	תובלת משאות, בעיקר בקשר לפיתוח הנגב	חב. פרטית	156,583		156,583	מחצבי ישראל	1,675,400 (פרט ל-203,337 ממחצבי ישראל)		9	7

12	"עמידר" החברה הלאומית לשיכון עולים בישראל בע"מ	שיכון עולים והתחזקת מבנים למגורים	חב. ציבורית	4,849,926	3,749,995	1,099,926	הפוכנות היהודית	4,250,000	173,700	14	9
13	"אפרידר" בע"מ	שיכון	חב. ציבורית	820,000		320,000	"עמידר" בע"מ קב' יהודי דרום אפריקה	500,000		9	4
14	חברת "דיוור" למשוח ררי המלחמה בע"מ	שיכון חיילים משוחררים	חב. ציבורית	10,000		5,998	קרן היסוד	377,000		8	1
15	החברה הכלכלית למען ירושלים בע"מ	הקמת בנייני תעשייה ופיתוח ירושלים	חב. ציבורית	911,000	488,000			35,000		20	6
16	בנק ישראל לחקלאות בע"מ	מימון החקלאות	חב. ציבורית	3,919,305	3,869,290	50,001	קרן היסוד	9,719,000		14	14
17	חברה להשקעות בחקלאות בע"מ	מימון התעשייה החקלאית ויבוא ציוד חקלאי	חב. פרטית	10,000		9,997	בנק ישראל לחקלאות			3	3
18	אוצר לתעשייה בע"מ	מימון התעשייה	חב. ציבורית	400,000		249,994	בנק לאומי לישראל בע"מ קרן היסוד	6,240,000		13	2
19	אוצר החייל בע"מ	פעולות בנקאיות בקרב החיילים והחיילים המשוחררים	חב. ציבורית	34,187	300			2,016,000		9	2
20	חברת הדלק הישראלית בע"מ	מכירת דלק	חב. ציבורית	975,000	97,500	292,500	קב' בנק לדיסקונט בע"מ אמפל	953,000		13	2
21	שקם בע"מ	אספקה לכוות הבטחון ומשפחותיהם	חב. פרטית	325,000	325,000					9	9
				19,644,096	11,546,086			44,178,001	1,243,700		
					616,941			616,941			
				19,644,096	12,163,027			43,561,060	1,243,700		

מניות בחברות עור הכלולות בהלוואות לחברות אם
(מס. 1, 9, 12, 16)

הערות

- (2) חברה מס. 841,000 ל"י ממחצבי ישראל ו-51,000 מרשנים וחומרים כימיים בע"מ נתפכו בינתיים למניות.
- (4) חברה מס. למניות שבידי המדינה רוב מוחלט במינוי חברי מועצת המנהלים או בהצבעה באספות כלליות.
- (8) חברה מס. במסגרת עבודות דחק חולו לחברה סכומים נוספים בגדר של 250,000 ל"י, שלא נרשמו בספריה ולא נכללו בהלוואות.
- (14) חברה מס. הלוואה בסך 300,000 ל"י מיועדת לרכישת מניות בחברה.
- (17) חברה מס. החברה קיבלה מאת המדינה סחורות שעליהן הייתה חייבת 800,000 ל"י ובידיה היו סחורות בנאמנות בשווי של 115,000 ל"י.